

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
5 Пж 29/24
21.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Браниславе Горавице, као председника већа, судије Ђорђа Јовановића и судије Марије Меденице, као чланова већа, у парници тужиоца „SELECT FOOD“ ДОО Београд, Булевар Арсенија Чарнојевића бр. 74, чији је пуномоћник Злата Рашевић, адвокат из ....., против туженог АА предузетник СТР „.....“ ....., ул. ....., ..., чији је пуномоћник Дражен Мијатовић, адвокат из ....., ради исплате дуга, вредност предмета спора 17.393,53 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Нишу П 515/23 од 19.10.2023. године, на седници већа одржаној дана 21.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Нишу П 515/23 од 19.10.2023. године у трећем и четвртном ставу изреке.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Нишу П 515/23 од 19.10.2023. године у првом ставу изреке укинута је у целости решење о извршењу Привредног суда у Нишу ИИВ 323/23 од 17.07.2023. године. У другом ставу је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати законску затезну камату на износ плаћеног главног дуга од 17.393,53 динара за период од 10.12.2022. године до 03.03.2023. године. У трећем ставу изреке је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд обавезе туженог да му исплати износ од 20.000,00 динара на име накнаде за кашњење у испуњењу новчаних обавеза. У четвртном ставу је обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 28.400,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде у ставу трећем и четвртном тужилац је изјавио благовремену жалбу из свих законских разлога. У жалби указује да је првостепени суд погрешно применио одредбу члана 5. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, да је основ за наплату накнаде по овом закону кашњење у исплати дуга, без обзира да ли је плаћен пре подношења предлога за извршење. Побија и одлуку о трошковима поступка. У смислу жалбених навода предлаже да другостепени суд укине пресуду и врати првостепеном суду на поновно одлучивање или преиначи у делу који се побија жалбом.

Одговор на жалбу није поднет.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде у побијаном делу, на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд, као другостепени суд, налази да жалба тужиоца није основана.

У првостепеном поступку нису учињене апсолутно битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које овај суд пази по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је потраживање тужиоца на име затезне камате на главни дуг по рачуну-отпремници бр. ФА-17190/22 од 09.11.2022. године, као и 20.000,00 динара на име накнаде за кашњење у испуњењу новчане обавезе.

Према чињеничном стању које међу парничним странкама није било спорно, тужилац и тужени су били у уговорном односу тако што је тужилац продао туженој робу наведену у рачуну-отпремници бр. ФА-17190/22 од 09.11.2022. године коју је тужени преузео и за исту платио цену дана 03.03.2023. године. Наведени рачун је издат за робу укупне вредности 17.393,53 динара у ком је као дан доспелости обавезе означен 09.12.2022. године. Тужена је платила тужиоцу главни дуг по наведеном рачуну у износу од 17.394,00 динара дана 03.03.2023. године. Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд налази да је обавеза туженог по предметном рачуну доспела за плаћање 09.12.2022. године, да тужени своју обавезу није измирио о доспелости већ 03.03.2023. године, при чему је предлог за извршење у овој правној ствари поднет дана 16.03.2023. године након измирења главног дуга од стране туженог. Применом одредбе члана 277. став 1. Закона о облигационим односима, суд је усвојио тужбени захтев за исплату затезне камате на плаћени износ главног дуга од 10.12.2022. године до дана плаћања 03.03.2023. године. У погледу захтева тужиоца за исплату износа од 20.000,00 динара на име накнаде за кашњење у испуњењу новчане обавезе, првостепени суд налази да наведена накнада представља споредно потраживање које прати потраживање главног дуга, те иако тужени свој дуг није платио о доспелости, исти је плаћен пре подношења предлога за извршење, због чега захтев тужиоца за исплату ове накнаде у време подношења предлога за извршење није био основан, па је у овом делу тужбени захтев одбијен као у трећем ставу изреке.

Привредни апелациони суд налази да је одлука првостепеног суда у побијаном делу правилна.

Првостепени суд је правилном применом одредби Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама у конкретном случају одбио захтев тужиоца за исплату накнаде за кашњење у испуњавању новчане обавезе у износу од 20.000,00 динара. Накнада за кашњење по Закону о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама је законска, споредна и несамоствална обавеза, па се њена исплата може захтевати само заједно са главном обавезом. Из одредбе члана 5. став 1. наведеног Закона произлази да је обавеза плаћања накнаде за кашњење законска обавеза, те споредна обавеза која зависи од постојања неиспуњене главне обавезе. Циљ прописивања ове накнаде је у подстицању дужника из комерцијалне трансакције да неиспуњену обавезу изврши. Накнада за кашњење у испуњавању новчане обавезе се у том смислу не може тражити без захтева за испуњење новчане обавезе према члану 5. став 1. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, а имајући у виду да се новчане обавезе односе искључиво на обавезу плаћања цене у смислу члана 2. став 1. тачка 4) истог Закона. Према члану 10. став 3. истог закона, извршни поверилац у предлогу за извршење може да захтева накнаду за кашњење у испуњавању новчане обавезе која је прописана чланом 5. овог закона. Одредба по којој поверилац има право да у предлогу захтева накнаду за кашњење, подразумева да се исплата ове накнаде може захтевати само заједно са неизмиреном главном обавезом (потраживањем) из веродостојне исправе.

Обавеза плаћања накнаде за кашњење у испуњењу новчане обавезе јесте везана за доцњу у измирењу новчане обавезе, а остварује се подношењем захтева у предлогу за извршење, под условом да новчано потраживање постоји, односно да није измирено. У конкретном случају из утврђеног чињеничног стања произилази да је у моменту подношења предлога за извршење новчана обавеза из утуженог рачуна била измирена од стране туженог, с обзиром да је главни дуг већ био плаћен.

Правилна је и одлука о трошковима поступка коју је првостепени суд донео применом одредби члана 153., 154. и 163. Закона о парничном поступку, имајући у виду успех странака у спору у односу на постављени тужбени захтев.

Из свих наведених разлога, применом одредбе члана 390. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

ММ/ЈМ/СР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Бранислава Горавица, с. р.

Тачност отправка оверава
Управитељ писарнице

Срђан Никић